

Калі здараецца сумна на душы, заўсёды бяру збор твораў сlynнага пісьменніка Міхася Лынькова – і адразу трапляю ў свет мудрага мастацкага слова, нацыянальнага прыгожага пісьменства.

Малая радзіма Міхася Ціханавіча – вёска Зазыбы Віцебскага павета Віцебскай губерні (цяпер Лёзненскі раён). Ён як удзельнік партызанскага руху і грамадзянскай вайны, савецка-польскай вайны 1920 года, вызваленчага паходу ў Заходнюю Беларусь, а таксама Вялікай Айчынай вайны на падставе асабістага жыццёвага вопыту пісаў творы пра героіку народнай барацьбы, пра тое, як абаранялі сваю родную хату нашы дзяды і бацькі.

Гераізм беларусаў у час Вялікай Айчынай добра паказаны ў рамане-эпапеі «Векапомныя дні», зборніку апавяданняў «Астан». Нельга спайкойна чытаць творы, што ўвайшлі ў яго, – «Дзіцячы башмачок», «Недапетая песні», «Васількі», «Пацалунак». Апавяданне з аднайменнай зборніку назвай развівае знаёмы сусанінскі матыв – лёс братоў Міхаіла і Івана Цубаў, якія цаной уласнага жыцця адваілі бяду ад іншых. Менш вядомы чытачу артыкулы М. Ц. Лынькова перыяду ваенных гадоў («Востраце сякеры беларусы», «Смачны жабе арэх, ды зубоў бог не даў...», нарыс «Шляхі вайны» і інш.

Як выдатны летапісец Вялікай Айчынай вайны, Міхась Лынькоў у воб-

разах самаахвярных мужных барацьбітоў супраць фашызму здолеў стварыць калектыўны вобраз народа-змагара. На яго вачах на фронт бесперапынна адпраўляліся ўсё новыя і новыя партыі прызыўнікоў, а адтуль ехалі параненыя, інваліды, знясіленыя ў баях касці – на перафарміраванне. З вялікай сьвядомасцю на працягу ўсяго жыцця Лынькоў адчуваў і разумеў свой грамадзянскі і патрыятычны абавязак і з гонарам яго выконваў. У дадатак гэты чалавек быў прыроджаным аратарам, валодаў выдатным дарам красамоўства. Ні адна больш-менш значная падзея ў літаратуры, мастацтве Беларусі, Мінска не адбывалася без прамоў і хоць бы ўскоснага ўдзелу пісьменніка.

Лынькоўскі пункт гледжання на ўсе падзеі нацыянальнага жыцця меў сваю адметнасць і вылучаўся гуманістычнай накіраванасцю. Да канца сваіх дзён у пісьменніка было ўсеплагльнаючае імкненне – неабходнасць ўслаўлення вялікага подзвігу беларускага народа ў барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Міхасю Ціханавічу важна было паказаць незабыўныя дні гераічнага змагання і велічнай перамогі над цёмнымі сіламі гвалту і зла.

Ён любіў паўтараць: «Держайте, юноши!» І кожны, да каго звяртаўся Лынькоў з такім заклікам, бачыў у ім глыбокі сэнс. Наш зямляк з бацькоўскім клопатам адносіўся да кожнага новага аўтара, даў многіх з іх надзейную пуцёчку ў жыццё.

Наогул, творы М. Лынькова – гэта творы на дзіва паэтычныя, самабытныя, напісаныя каларытнай, яркай мовай. У яго творчасці з'явіўся і той складаны, няроўны, дыялектычна-супярэчлівы шлях, якім ішла Беларусь і айчынная літаратура. Ён усё жыццё імкнуўся выкрываць мяшчанскую пазіцыю, уласніцкія інстынкты, беспрыныцыповасць, бяздушша, угодніцтва і падхаліства... Ды і гумар Лынькова нейкі спецыфічны – заўсёды глыбокі, сардэчны і добразычлівы. Панама яго герояў вельмі шырокая – чырвонаармейцы, местачковыя жыхары, сяяне, рабочыя, служачыя, арганізатары першых калгасаў, чыгуначнікі, інжынеры і лётчыкі, крымінальнікі і абывацелі, заклятая ворагі савецкай улады і яе адданыя сябры. А яго народныя мсціўцы часоў вайны проста непаўторныя!

М. Лынькоў не проста выйшаў з народа, стаўшы з поўным правам народным пісьменнікам Беларусі. Ён заставаўся сярод гэтага народа да апошніх дзён свайго жыцця.

19.04.2005 К. КАНСТАНЦІНАЎ.